

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Sekcia špeciálnych odvetví a činností (1030)

Správa o výsledku kontroly hospodárenia s verejnými prostriedkami vyčlenenými na prípravu a realizáciu rekonštrukcie letiska Sliač

Kontrola hospodárenia s finančnými prostriedkami vyčlenenými na prípravu a realizáciu rekonštrukcie letiska Sliač je z dôvodu preverenia celého obdobia prípravy a realizácie rekonštrukcie letiska Sliač vykonávaná priebežne od roku 2006 v dvojročných intervaloch.

Dôvodom priebežného sledovania rekonštrukcie letiska Sliač je najmä snaha predísť nahromadeniu neriešených problémov a vytvoriť predpoklady pre minimalizovanie možných porušení všeobecne záväzných právnych predpisov, nakoľko pri rekonštrukcii letiska sú použité aj finančné prostriedky NATO.

Účelom kontroly bolo preveriť dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti použitia verejných prostriedkov vyčlenených na realizáciu rekonštrukcie letiska Sliač.

Kontrola bola vykonaná na Ministerstve obrany SR (ďalej len „MO SR“) v čase od 25. 01. 2010 do 19. 03. 2010 prerušovane. Kontrolovaným obdobím bol 2. polrok 2008, rok 2009 a 1. štvrt'rok 2010.

Predmetom kontroly bolo:

- overiť správnosť dokumentácie procesov realizovaného projektu rekonštrukcie a infraštruktúry objektovej skladby letiska Sliač,
- vyhodnotiť realizáciu projektu rekonštrukcie letiska Sliač vo vzťahu k požiadavkám MO SR.

1. Správnosť dokumentácie procesov realizovaného projektu rekonštrukcie a infraštruktúry objektovej skladby letiska Sliač

MO SR v rámci súboru CP5A0062 – Zabezpečenie operačných spôsobilostí v siedmich nových členských štátoch NATO realizuje desať projektov hradených z prostriedkov bezpečnostných investícií NATO (ďalej len „NSIP“) a dva projekty sú hradené len z prostriedkov NATO v rámci budovania infraštruktúry letiska Sliač.

V roku 2008 boli ukončené tri projekty:

- 2AF 36012 - zabezpečenie zariadenia pre skladovanie prevádzkových mazív a chemických látok, účelom ktorého je skladovanie týchto látok pre letku NATO. MO SR hradilo z prostriedkov štátneho rozpočtu 16 %, t.j. 14,60 tis. EUR (440 tis. Sk) a 84 %, t.j. 75,52 tis. EUR (2 275,31 tis. Sk) bolo hradených zo združených zdrojov bezpečnostných investícií NATO. Za účelom vylepšenia technických a prevádzkových parametrov došlo oproti projektu k malým vylepšeniam. Cena navyiac prác bola schválená v Dodatku č. 1 (z

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Sekcia špeciálnych odvetví a činností (1030)

20.10.2008) k zmluve o dielo a predstavovala 2,8 % z ceny diela 2,60 tis. EUR (78,20 tis. Sk) a ďalej bola zvýšená o indexáciu podľa cit. zmluvy vo výške 3,40 tis. EUR (102,70 tis. Sk) s DPH. Celková suma za dielo 90,13 tis. EUR (2 715,31 tis. Sk) bola dodržaná.

- 2AF 36011 - zabezpečenie skladovacej plochy bude slúžiť na uskladnenie materiálu v kontajneroch. MO SR hradilo z prostriedkov ŠR 16 %, t.j. 10,93 tis. EUR (329,60 tis. Sk) a 84 %, t.j. 45,30 tis. EUR (1 363,40 tis. Sk) hradilo zo združených zdrojov bezpečnostných investícií NATO. Objekt bol zrealizovaný podľa požiadaviek zodpovedajúcim normám NATO. Cena prác bola schválená v Dodatku č. 2 (zo 14.11.2008) k zmluve o dielo a predstavovala zníženie celkovej sumy o 13,82 tis. EUR (416,54 tis. Sk). Celkové náklady predstavovali po znížení sumu 52,12 tis. EUR (1 570,37 tis. Sk) s DPH.
- 2AF 36009 - rekonštrukcia operačného vybavenia letky budova č. 92. MO SR uhradilo z prostriedkov štátneho rozpočtu sumu 40,30 tis. EUR (1 213,21 tis. Sk). Vyhodnotenie realizácie projektu bolo uvedené pri predchádzajúcej kontrole.

MO SR v roku 2008 uhradilo celkom na uvedené projekty z prostriedkov štátneho rozpočtu sumu 65,81 tis. EUR (1 982,80 tis. Sk).

V roku 2009 boli ukončené tiež tri projekty:

- 2AF 36006 - modernizácia testovacej plochy motorov slúži na testovanie leteckých motorov. Stavba sa financovala v pomere 34,3 % v sume 342,12 tis. EUR (10 306,80 tis. Sk) z prostriedkov NSIP NATO a 65,7 % v sume 652,42 tis. EUR (19 655 tis. Sk) z prostriedkov štátneho rozpočtu. Objekt bol zrealizovaný podľa požiadaviek zodpovedajúcim normám NATO.
- 2AF 36008 – zabezpečenie zariadenia skladovania munície v celkovom náklade 1 840,75 tis. EUR (55 454 tis. Sk). Z toho MO SR uhradilo zo štátneho rozpočtu sumu 589,20 tis. EUR (17 750,87 tis. Sk) a NSIP NATO sumu 1 251,51 tis. EUR (37 703,13 tis. Sk). Objekt bol zrealizovaný podľa požiadaviek zodpovedajúcim normám NATO.
- 2AF 36005 - zabezpečenie podpornej parkovacej plochy v celkovom náklade 858,60 tis. EUR (25 866,40 tis. Sk) z toho MO SR z prostriedkov štátneho rozpočtu sumu 508 tis. EUR (15 304,70 tis. Sk) a z NSIP NATO sumu 350,60 tis. EUR (10 561,70 tis. Sk). Objekt bol zrealizovaný podľa požiadaviek zodpovedajúcim normám NATO.

MO SR v roku 2009 uhradilo celkom za zrealizované projekty z prostriedkov štátneho rozpočtu sumu 1 749,70 tis. EUR (52 710,60 tis. Sk).

V priebehu roka 2010 by mali byť ukončené štyri projekty:

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Sekcia špeciálnych odvetví a činností (1030)

- 2AF 36004 - rekonštrukcia letiskovej parkovacej plochy. Ku koncu roka 2009 bola zo strany MO SR z prostriedkov štátneho rozpočtu uhradená suma 787,30 tis. EUR (23 719,30 tis. Sk). V roku 2010 budú pokračovať práce v nadväznosti na rekonštrukciu vzletovej a pristávacej dráhy podľa noriem NATO.
- 2AF 36003 - zabudovanie brzdiaceho a záchytného systému. V roku 2009 bola zo strany MO SR z prostriedkov štátneho rozpočtu uhradená suma 1 276,40 tis. EUR (38 453,10 tis. Sk). V roku 2010 budú pokračovať práce v nadväznosti na rekonštrukciu vzletovej a pristávacej dráhy.
- 2AF 36002 - zabezpečenie obojstranného predĺženia vzletovej a pristávacej dráhy. V roku 2009 bola zo strany MO SR z prostriedkov štátneho rozpočtu uhradená suma 1 274,21 tis. EUR (38 387 tis. Sk). V roku 2010 budú práce pokračovať v rámci rekonštrukcie vzletovej a pristávacej dráhy.
- 2AF 36001 - rekonštrukcia vzletovej a pristávacej dráhy s termínom ukončenia v druhej polovici roka 2010. MO SR doteraz uhradilo z prostriedkov štátneho rozpočtu sumu 22 740,75 tis. EUR (685 tis. Sk).

NKÚ SR počas výkonu kontroly skontroloval výstavbu projektov v celkovej sume 2 467,90 tis. EUR (74 348,40 tis. Sk).

2. Vyhodnotenie realizácie projektu rekonštrukcie letiska Sliač vo vzťahu k požiadavkám MO SR

Modernizácia letiska Sliač pozostáva z dvanástich projektov riešených v rámci CP5A0062 „Zabezpečenie operačných spôsobilostí v siedmich nových členských štátoch NATO“ schválených 27.04.2006 v North Atlantic Council (NAC).

V zmysle týchto pokynov bol vybraný zhotoviteľ odhadu nákladov na realizáciu projektov. Výber spracovateľa odhadu nákladov typu „B“- TBCE (Type „B“ Cost Estimate) sa riadil smernicou Severoatlantickej rady AC/4-D-2261 z roku 1996 (Postupy pre medzinárodné súťaže). Vybraný zhotoviteľ návrh nákladov dôsledne nevyšpecifikoval, čo sa v čase realizácie v rokoch 2007, 2008 prejavilo a viedlo k doplneniu a prepracovaniu niektorých častí už spracovanej projektovej dokumentácie. Do spracovanej projektovej dokumentácie bolo treba zapracovať napríklad uzemňovaciu sústavu, vodorovné značenie, prepracovať svetlosť kanalizácie a riešiť dekontamináciu demolovaných technologických zariadení.

Kontrolou realizácie jednotlivých stavebných objektov, vybudovaných v rámci projektu NSIP, bol zistený nesúlad medzi prvotnými požiadavkami a skutočnou realizáciou vyplývajúcou z pôvodného odhadu nákladov. Napríklad kontrolou stavebného objektu slúžiaceho na skladovanie bolo zistené, že boli spracované dve projektové dokumentácie. Prvá projektová dokumentácia bola z obdobia roku 2007. Z dôvodu možnosti zníženia nákladov lepším riešením nízkonapäťovej prípojky sa vyhotovila druhá projektová dokumentácia, ktorá vyriešila kratšiu trasu nízkonapäťovej prípojky, avšak bola doplnená

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Sekcia špeciálnych odvetví a činností (1030)

o ďalšie aktuálne požiadavky, ktoré neboli zahrnuté v zápise z technickej rady z roku 2007. Podľa tohto zápisu sa nepočítalo s osvetlením a samostatným elektrickým rozvodom, aj keď táto potreba vyplývala so štandardov NATO. V priebehu realizácie skladovacej plochy bolo zistené, že stavebný denník nebol vedený vždy prehľadne, pretože zmeny oproti schválenej projektovej dokumentácii, vykonané počas realizácie stavby, neboli odsúhlasené autorským dozorom, aj keď mu tieto služby boli uhradené.

Realizácia modernizácie testovacej plochy motorov bola riešená v dvoch fázach. V prvej fáze boli v roku 2007 vypracované projekty malých prác, ku ktorým uvedený objekt patril. Samotná realizácia rekonštrukcie testovacej plochy motorov prebiehala v druhej fáze, a to v období od júna 2008 do februára 2009, pričom boli zistené úpravy vo väčšom rozsahu oproti spracovanej projektovej dokumentácii z roku 2007. Tieto úpravy si vyžiadali zvýšenie celkových nákladov z pôvodných 704,90 tis. EUR (21 235,90 tis. Sk) na sumu 994,54 tis. EUR (29 661,80 tis. Sk). Tento celkový nárast o sumu 289,64 tis. EUR (8 725,90 tis. Sk) predstavovali hlavne dodatočné náklady na likvidáciu kontaminovanej zeminu pod časťou stavebného objektu, použitím iných stavebných materiálov a indexácia cien stavebných materiálov.

Pri realizácii tohto projektu bolo ďalej zistené, že v cene projektu bol zahrnutý aj autorský dozor v sume 5 632,81 EUR (169,70 tis. Sk) za dve zostávajúce malé stavby, ktorý mal byť uhradený až po kolaudácii týchto stavieb. Cena za autorský dozor bola uhradená už v novembri 2008, napriek tomu, že posledná stavba bola skolaudovaná až vo februári 2010. Tento postup bol v rozpore s uzatvorenou zmluvou, podľa ktorej mala byť platba za autorský dozor realizovaná až po kolaudácii uvedených troch objektov a nebol v súlade s ustanovením § 548 ods. 1 Obchodného zákonníka.

Zvýšenie ceny poukázalo na nedôslednú prípravu tohto projektu a to nevyužitím podkladov pre danú lokalitu. Kontrolovaný subjekt tak neúmerne zaťažoval pôvodne plánovaný rozpočet na úkor plnenia iných akcií, čím vytváral v rozpočte napätie a potrebu hľadania dodatočných finančných zdrojov.

Kontrolou parkovacej stojánky bolo zistené, že v priebehu realizácie došlo k zmenám oproti schválenému projektu v TBCE. Zhotoviteľ už na začiatku realizácie upozornil na nedostatky projektovej dokumentácie, vyplývajúce z požiadavky dodržať štandardy NATO, aj keď predchádzajúci projekt bol schválený v NATO. Počas realizácie musela byť pôvodná stojánka doplnená o radu technických zariadení, ktoré neboli v pôvodnom projekte. Išlo napríklad o nové postranné svetelné rady, zväčšenie plochy, doplnenie uzemňovacej sústavy, zmena kanalizačnej sústavy, výstavba nových káblových zvodov, zabudovanie svetelných návěstidiel do plochy a vodorovné značenie. Z dôvodu zmien v projektovej dokumentácii, ktoré vyplynuli z potreby doplniť projekt o ďalšie štandardy NATO a STN oproti dokumentácii TBCE, sa zvýšila jej cena o 34,20 tis. EUR (1 029,30 tis. Sk).

Zhrnutie

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Sekcia špeciálnych odvetví a činností (1030)

Zistené nedostatky boli sčasti spôsobené opakovaním chýb z predchádzajúcich období. Pri príprave a realizácii bol podcenený celkový stav staveniska na letisku a neboli dostatočne zohľadnené všetky možné riziká výstavby. V dôsledku tohto postupu boli následne zvýšené pôvodné predpokladané náklady projektu „Modernizácia testovacej plochy motorov,, o 289,64 tis. EUR (8 725,90 tis. Sk).

Kontrolou bolo preukázané, že stavebný denník nebol vedený náležitým spôsobom, aj keď je súčasťou stavebnej dokumentácie uloženej na stavenisku. Záznamy neboli vedené dostatočne prehľadne, pretože všetky okolnosti týkajúce sa uskutočňovania stavby, najmä údaje o odchýlkach od projektovej dokumentácie, neboli odsúhlasené projektantom. Nedostatkom bolo nezpracovanie štandardov NATO, čo malo následne vplyv na zmeny v projektovej dokumentácii. Aj keď tieto zmeny vyplývajúce z nedostatočnej prípravy boli po zistení zahrnuté formou dodatku k zmluve o dielo do projektovej dokumentácie, v konečnom dôsledku mali vplyv na zvýšenie ceny za projektovú dokumentáciu vyvolaného z nutnosti dodržať štandardy NATO. Cena za spracovanie zmien v projektovej dokumentácii sa v prípade stojánky Sever zvýšila o 34,20 tis. EUR (1 029,30 tis. Sk) oproti pôvodnej cene.

Pôvodné riešenie nedostatočne rešpektovalo technické parametre pre tzv. generické bojové lietadlá. V rámci TBCE nebola pochopená požiadavka vyššie uvedeného predpisu NATO na bezpečnostný odstup („clearance“) od pevných nadzemných prekážok.

V zmysle smernice Bi-SC 85-1 kapitola 7 vykoná inšpekčný tím technickú inšpekciu (JFAI) vybudovaných objektov, kde overí technické riešenie projektu a na záver vypracuje správu o všetkých prácach a odporúčanie, ktoré práce budú oficiálne prevzaté a identifikuje podmienky na odstránenie zistených nedostatkov.

Hostujúca krajina je povinná podľa hlavy 7. - 9. cit. predpisu odstrániť zistené nedostatky tak, aby bolo zabezpečené schválenie záverečnej správy inšpekčného tímu JFAI. Po schvaľovacom procese o zaradení zariadenia do inventáru NATO následne preskúmajú zástupcovia rady audítorov NATO opodstatnenosť financovania projektov hostiteľskou krajinou zo spoločne financovaných zdrojov NATO NSIP. Po vyriešení všetkých finančne problematických otázok bude projekt uzatvorený a výbor audítorov NATO vystaví „Osvedčenie o finančnom odovzdaní“ (COFFA). Tento akt bude reprezentovať skutočný záver stavby a výšku uznaného podielu vloženého zo štátneho rozpočtu Slovenskou republikou.

V súčasnosti už dohotovené a kolaudované objekty sú vedené na účte 042 - Obstaranie dlhodobého hmotného majetku. Na základe cit. smernice NATO nie je možné v súčasnosti zaradiť už kolaudované objekty na účet 021 – Stavby, z dôvodu nespresnenia schválenej výšky konečných podielov vložených Slovenskou republikou do projektu spôsobilostí.